

b) *Sole sogn.*

Jaasund.

1. Paa en klippe ligger en rest af en rundhaug.
2. Lyngklædt rundhaug, der er 7,5 m i tvermaal og ca. 1 m høi; jeg har undersøgt denne haug, men intet fundet. Den har præg af tidligere udgravning. Strax vestenfor haugen ligger en mindre og lavere rundhaug.
3. Tre lyngklædte rundhauger, hvoraf den midterste er ca. 8,5 m i tvermaal og ca. 1 m høi. De to mindre er ca. 6,5 m i tvermaal og ca. 0,7 m høie.
4. Lyngklædt rundhaug ca. 10 m i tvermaal og 1,5 m høi. Den ligger paa fjeldgrund.
5. Lidt sydvest for denne sees en stor og meget kraftig høstaktomt, samt 2 mindre.
6. Henad en svagt skraanende lyngmark ligger mange smaa rundhauger. Flere af disse er efter sigende undersøgte af forhenværende konservator Gustafson, der blot skulde have fundet kul i dem.
7. Lyngklædt rundhaug, der er 15 m i tvermaal og nu 1,5 m høi. Den er adskillig udgravet i midten. Efter sigende blev der gravet i haugen i aaret 1842 samtidig med udgravningen i Sothaugen, der ligger i nærheden. Der blev da fundet en urne samt brændte ben. Urnen blev ødelagt.
8. „Sothaugen“, stor græsklædt rundhaug, der ligger paa det høieste punkt af gaarden Jaasund. Den er ca. 37,5 m i tvermaal og ca. 5 m høi. I toppen er en større fordybning efter tidligere udgravninger. „Den sidste udgravning blev foretaget i 1842 af gaardens eiere. Disse traf et stykke søndenfor midten et stort og smukt gravkammer. I dette gjordes et bronzealders fund, nemlig et skelet og skraat liggende over dette et bronzesværd samt nogle stykker uldtøi og 2 bronceknapper, der blev sendt til universitetet.“ (Boye-Strøm: Stavanger amts-beskrivelse). Endel af det nu ødelagte kammer sees endnu i haugen. Det ligger nær 1,5 m over jordfladen. Folk paa gaarden beretter, at der tillige blev fundet et par spænder, der

blev ødelagt. Haugen kaldes paa stedet for Sothaug efter Sote-jarl, som efter traditionen skulde være blevet hauglagt her. Hvis der skulde være noget sandt i dette sagn, maatte han være blevet hauglagt i toppen af denne mægtige ældgamle bronzealders gravhaug, der allerede havde været til i hundreder af aar før slaget ved Hafrsfjord. Toppen af haugen er udgravet for lang tid tilbage og efter sigende skal her være fundet forskellige ting af vaaben og ridetøi.

9. Græsklædt rundhaug ca. 11 meter i tvermaal, Den er adskillig oprodet i midten, saa dens høide er nu kun 0,7 m.
10. Paa østskraaningen af det høidedrag, der gaar op til Sothaug, ligger en hel del smaa lave stenhauger.
11. Græsklædt rundhaug, der ligger paa dyrket mark. I midten er der et dybt hul. Haugen er nu 7,5 m i tvermaal og 1 m høi.
12. En noget mindre græsklædt rundhaug, der ligeledes er udgravet tidligere.
13. Tre hustomter, hvoraf de to vestligste er 14 m lange og 6,5 m brede. Den østlige er torummet 7,5 m bred og (7,5 + 12) m lang. Høsten 1900 blev den sydlige ende eller det mindste rum af den østligste tomt opdyrket. Herunder fandt ejeren bunden dækket af flade heller, som han fjernede. I mulden under hellerne fandt han 2 skaalformede smykkenaale af bronze med enkel plade som blev noget ødelagt af finderens. Disse blev indsendt, til museet vaaren 1901. Jeg rejste da ud til stedet for at undersøge det nøjere og fandt da en baadformet smykkenaal af bronze med dyreornamenter, rester af et armbaand af forsvøvet bronze, tre haandsnellehjul, en stor perle af mørkeblaat glas og en stor perle af mat rødt glas, brudstykke af en nøgel, brudstykke af en vævske af jern, stykker af tænder til en linhægle og en jernstift (S. M. 2346 a—j). Brudstykkerne havde dels gammelt tilgroet brud fra haugens første udjævning, og dels nyt brud fra ejerens arbeide ved opdyrkningen.

Et stykke længer mod nordvest fandt jeg paa bunden nogle brudstykker af to urtepotformede urner af grafitler samt brudstykker af falen til en liden spydspids (S. M. 2347 a—b). Dette sidste fund tilhører den ældre jernalder og det første den yngre jernalder. Tomten er altsaa yngre end denne tid.

14. Langrøis ca. 21 m lang og 5 m bred. Den er oprodet langs midten.
15. Rundhaug, der er 11,5 m i tvermaal og ca. 1,5 m høi. Den er meget opgravet i toppen.
Imellem haug 14 og 15 ligger en mindre rundhaug.
16. Rundhaug, der er meget udgravet i midten. I midten staar en bautasten, der er 2,3 m høi og 47 cm bred og 25 cm tyk. Haugen er 8,5 m i tvermaal og ca. 1 m høi.
17. Tre parallelle langrøiser 7,5 m lange og 2,5 m brede.
18. Et gammelt baadnøst.
19. Bundlaget af en stor rundhaug, der er 16,5 m i tvermaal. Her skal for flere aar siden være fundet en urne, der blev ødelagt.

Tidligere er fundet paa Jaasund: En enkelt skaalformet spænde af bronze (B. M. 1560).

M y k l e b u s t a d.

1. Rundhaug, kaldet „Hundshaug“. Den er omdannet til poteteskjælder og er nu ca. 2 m høi og ca. 11 m i tvermaal, men har tidligere været videre.
2. Bundlaget af en aflang stensamling ca. 42 m lang og 8,3 m bred. Et steds sees spor af et lidet gravkammer.
3. Høstaktomt, 6,5 m i firkant. Den er tildels stensat langs grøftens indre side.
4. Bundlaget af en rundhaug, der ligger paa fjeldgrund. Det er 13,5 meter i tvermaal.
5. Rest af en rundhaug, der ligger paa indmark. Den er nu 15,8 i tvermaal og 0,8 m høi.
6. Bundlaget af en rundhaug ca. 11 m i tvermaal.
7. Græsklædt rundhaug af rullesten. Den er nu 19 m i tvermaal og 3 m høi. Der er flere steder opgravet.